tüted HABERLER

TÜM TEKNİK ELEMANLAR DERNEĞİ AYLIK YAYIN ORGANI

10. SAYI — TEMMUZ 1973

RESMÎ İSTATİSTİKLERE GÖRE 1970 - 1973 DÖNEMİNDE HAYAT PAHALILIĞI %50 ARTTI

● «DEĞİŞEN KATSAYI SİSTEMİ DEVLET MEMURLARININ ARTAN FİATLAR KARŞISINDA GERÇEK GELİRLERİNİ KORUYABİLME VE BUNUN YANISIRA ARTAN MİLLİ GELİRDEN KENDİLERİNE DÜŞEN PAYI ALABİLME OLANAĞINI SAĞLAYACAKTIR.»

Personel Kanunu Gerekçesinden

● «KATSAYI HER YIL MEMLEKETİN EKONOMİK GELİŞMESİ, GEÇİM ŞARTLARI VE DEVLETİN MALİ İMKANLARI GÖZÖNÜNDE BULUNDURULMAK SURETİYLE GENEL BÜTÇE KANUNU İLE TESBİT EDİLİR.»

Personel Kanunu Madde: 55

Personel kanunundan yukarıdaki aktarmalar TÜTED HABERLER'in Ekim 1972 sayısında da yer alıyordu. Diğer basın organlarında geniş ölçüde yansıyan o sayıdaki yazıda hayat pahalılığının 1973 Martında 1970 Martına göre % 43 artmış olacağı belirtiliyor, kamu personelinin 1970 deki geçim şartlarını aynen sürdürebilmesi için Personel Kanununun açık hükmünün uygulanarak 1973 bütçe kanununda katsayının 10 olarak yeniden tesbiti isteniliyordu.

Bu istek, ekonomik politikaların hedefi çalışanların daha insanca yaşama koşullarına kavuşturulması değil, onların emeklerinin karşılıklarının daha büyük bir ölçüde büyük sermaye çevrelerine aktarılması olan yetkililerce dikkate alınmadı ve katsayı 1973 bütçesinde de 7 olarak kaldı.

HAYAT PAHALILIĞI % 50'NİN ÜSTÜNDE ARTTI

Devlet İstatistik Enstitüsünün Aylık Fiat Endeksleri Bülteni Nisan 1973 sayısına göre Mart 1970 — Nisan 1973 arasında Türkiye'nin 10 büyük şehrinin geçinme indeksleri ortalaması % 51.44 artış göstermiştir. Artışları alçak tutma eğilimi ile hazırlanmış bu resmi istatistikler bile böylece Türkiye'de Personel Kanununun yürürlüğe girmesinden beri hayat pahalılığının % 50 nin üstünde arttığını kabul etmektedir.

(Devamı Sa. 3 de)

Başyazı

GÜCÜMÜZ ve GÖREVİMİZ

Yalnız Türkiye'de değil, başka birçok ülkede de teknik elemanlar büyük çoğunlukla ilerici saflarda yer alıyorlar. Bir parçası oldukları halkın çıkarlarını savunuyorlar.

Kafa gücü ile kol gücünü birbirinden ayıran suni engellere rağmen, öteki gruplara göre üretimle iç içe olmaları, yeni teknik gelişmelerin yaratıcıları veya uygulayıcıları olarak, teknik elemanlar daha dinamik daha gerçekçi bir bakış açısına sahipler. Yarının, değişikliklerin kendilerine getireceklerinden çekinmiyorlar.

Eldeki teknik imkanları bilmeleri, insan emeğinin neler başarabileceğini görmeleri, onları, gerçekleştirilmesi mümkün olanla varolan hayat arasında karşılaştırmalar yapmaya itiyor. Bu ikisinin niçin böylesine farklı olduğunu sordurtuyor.

Ve nihayet, ücretle yaşamaları, çoğunlukla çelişkilerin en açık olduğu iş şartları içinde çalışıyor olmaları, böylece büyük, çağdaş bir gücün yükselişini adım adım izleyebilmeleri seçimlerinin daha çabuk ve daha doğru olmasını sağlıyor.

Türkiye gibi geri ülkelerde teknik eleman için gözlem daha da kolay. Asırlarca nice kan, nice eziyet, nice sömürü uğruna oluşturulmuş, ilk bakışta aldatıcı, bir tül perde yok. Sus payı imkanları alabildiğine sınırlı.

Teknik eleman kendi maaş veya ücretinin hiç yoksa fiyatlarla orantılı bir artış göstermesinin, bunun için hakkını arayabilmesinin, örgütlenmesinin, «herkes kendi bacağından asılır» mantığıyla başarılamıyacağını kolayca öğreniyor.

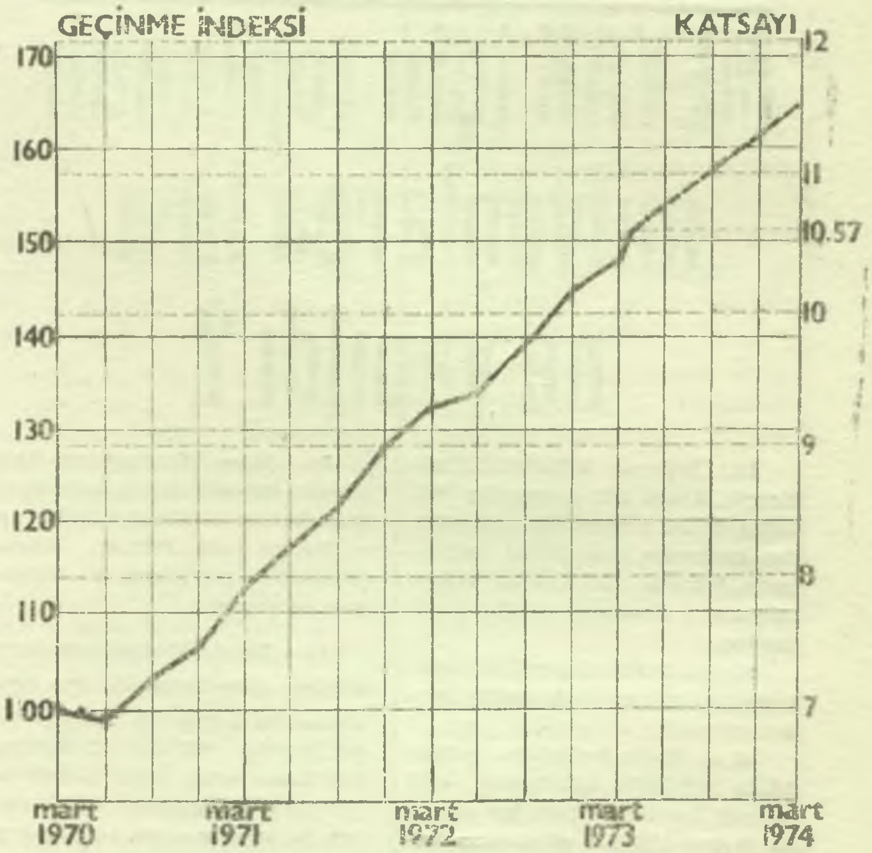
Basına yansıdığı kadarıyla bile, sık sık karşılaşılan yolsuzlukların, birer kişisel ahlak sorunu olmadığının farkında.

Teknik eğitimin yetersizliğini ve masabaşı adamı yetiştirişini, iş imkanlarının azlığını, en önemli teknik hizmetlerin yabancı şirketlerin tekelinde oluşunu, teknik eleman çoğunluğu tek başına ele alınıyor. Hayale kapılmıyor.

Son birkaç yıldır, en zor şartlar altında teknik elemanların gösterdikleri tutarlılık ve direnç bu güçlülüğün en değerli delilleridir. Teknik adamlar geçmiş tavırlarının bir «saman alevi» olmadığını ortaya koydular.

(Devamı Sa. 3 de)

RESMİ İSTATİSTİKLERE GÖRE 1970'DEN BUYANA

GEÇİNME İNDEKSİNE GÖRE KATSAYI ARTIŞI

ELLİ YILDA TEKNOLOJİMİZ NEREYE GELDİ, NİÇİN ?

Başlarken,

Sanayileşmek toplumun bütün katlarında özlemi çekilen bir erek haline gelmiştir. Sanayileşmenin diğer ögelerinin yanında, en önemli ögelerinden birininde teknoloji ve teknoloji üretmek olduğu apaçık bir gerçektir.

Toplum, sanayileşmeyi refahı ile özdeş saydığı için özlemektedir. Ancak sanayileşmenin ögeleri ile yeterince ilgilenmemektedir. Halkın kafasındaki tek yansıma tüten fabrika bacalarıdır. Bu, soruna halk açısından en gerçekçi yaklaşımsa da son noktaya varmanın yollarını içermemektedir.

Bu yazı dizisinde, özlenen bu noktaya ne kadar yaklaşabildiğimizi ya da ne kadar uzakta bulunduğumuzu saptamaya çalışacağız.

Bunu yaparken Anadolu insanının nereden kalkıp nereye geldiğini, vardığı nokta özlenenden uzakta ise bunun nedenlerini, toplumun tarihi gelişimi içinde gözleyeceğiz.

Bunun sonucunda özlenen noktaya varmanın yöntem ve koşullarını bulmağa çaba sarfedeceğiz. Özellikle, sanayileşmenin en önemli ögelerinden biri olan teknoloji, yaklaşım yönümüz olacaktır.

Anadolu insanının tarihi gelişimi içinde çeşitli devrelerdeki teknolojik düzeyi gerçekten ilgi çekicidir. Örneğin Eti medeniyetinin maden işlemeciliğinde ulaştığı aşamalar çağının çok ilerisindedir. Demirden yaptıkları araç ve gereçler bugün bile hayranlıkla izlenmektedir. Etilerin ardından, sırasıyla Frikya, Lidya, Helen ve Roma medeniyetleri devrelerinde de Anadolu insanları çağlarının en ileri üretim bilgisine ve becerisine erişmişlerdir.

Türklerin Anadoluya girişi ile bu topraklar üzerinde tarihlerinin yeni bir dönemine girmişlerdir. Sayılan medeniyetlerin ortak ürünlerini kendi öz verileriyle birleştiren, Arap ve İslam medeniyetlerinin etkileriyle zenginleştiren Türkler 17. yüzyıl başlarına kadar çağlarının en ileri toplum yapısına sahiptiler.

Bu toplum yapısı aynı zamanda en ileri üretim birimleri arasındaki düzenlemeyi, üretim birimleri arasındaki ilişkiyi, üretim bilgisini yani teknolojiyi içermektedir.

Doğan Avcıoğlu, «Türkiye'nin Düzeni» adlı kitabında bu konu ile ilgili olarak «Gerek Selçuk, gerek Osmanlı devleti, çağımıza göre ileri bir toplum düzenine dayanmaktaydı. O tarihlerde biz batıya değil, batı bize el açmaktaydı. Fransa kıralı François 1, Osmanlı devletinden 2 milyon düka altın borç ile cephane, at ve savaş gemisi istemekteydi. Akdeniz adaları ve İtalya açlıktan ölmemek için Türk buğdayına muhtaçtı. Kraliçe Elizabeth, Türklerin yün boyama tekniğini çalmak ve İngiltere'ye Türk işçiler kaçırmak amacıyla İstanbul'a ajanlar gönderiyordu.» demektedir.

Aynı eserin bir başka bölümünde ise; «Türk tarımında, bilebildiğimiz kadarı ile, karasapan esas olmakla birlikte, kuru ziraat teknikleri tanınmaktaydı. Karasaban çeşitli uç demirleri kullanarak geliştirilmişti. Bu uç demirleri sayesinde, rutubeti sağlayabilecek biçimde toprağın hazırlanması mümkün olmaktaydı. Ayrıca, sulu ziraat teknikleri geliştirilmişti; tarlaların sulanması için nehir kenarlarında su dolapları kurulmuştu, çok çeşitli tarım ürünleri, meyva ve sebze yetiştirilmekteydi, hububat hasadında düvenden yararlanılmaktaydı. Su ve rüzgar enerjisi kullanılmaktaydı, ağır toplar ve bu topları İran ve Mısır'a götürme olanağı getiren taşıma tertibatı, teknik düzey hakkında kaba bir fikir verecek niteliktedir. Sinan'ın köprüleri, İstanbul su yolları ve öteki eserleri hakkında birşey söyleyecek değiliz.» demektedir. Sinan'ın eserleri konusunda birşey daha ekleyebiliriz. İtalya'da yapılan bir bilimsel kongrede iki Türk mimarının bilimsel tebliğleri ile kanıtladıkları gibi örneğin, Süleymaniye camiinde uygulanan teknik, bugünün zelzeleye dayanıklı yapıları için uygulanan teknikle enaz aynı düzeydedir.

Bütün bunlar 17. yüzyıl başına kadar Anadolu toplumunun ulaştığı teknolojik düzeyin ençarpıcı kanıtlarını vermektedir.

Oysa Cumhuriyet dönemi bundan çok geriye gitmiş bir toplum yapısını devralmıştır. Ve bu toplum yapısının kaçınılmaz sonucu olarak çok geri bir teknolojik yapıyı da birlikte devr almıştır.

17. YÜZYIL BAŞLARINDAKİ İLERİ TOPLUM, NEDEN GERİ TOPLUM HALİNE DÖNÜŞMÜŞTÜR? BU YAZI DİZİSİNDE AĞIRLIK VERECEĞİMİZ VE YANITLAMAYA ÇALIŞACAĞIMIZ EN ÖNEMLİ SORULARDAN BİRİ BUDUR.

BUNUN ARDINDAN DA CUMHURİYET DÖNEMİNDE NELER YAPILMIŞTIR, NELER YAPILABİLİRDİ, VE NE YAPMAK GEREKİR SORULARINI YANITLAYACAĞIZ.

TÜTED HABERLER

Kargılı, bir soru önergesi verdi

MEYAK için toplanan milyonlarca lira ne yapıldı ?

İçel Bağımsız Milletvekili Celâl Kargılı, Kasım 1970 aybaşından beri bütün devlet personelinin maaşlarından kesilmekte olan Memur Yardımlaşma Kurumu aidatlarından biriken milyarlarca liranın ne olduğunu sormuştur.

Kargılı, Maliye Bakanı'nın cevaplandırmasını istediği önergede şunları sormuştur :

«1 — Kamu kesiminde çalışan bütün personelin maaşlarının brüt karşılığı üzerinden yüzde beş oranında kesilen MEYAK aidatlarının bugüne kadar toplamı kaç milyara ulaşmıştır?

2 — Bu para hangı fonda toplanmaktadır?

3 — Memur Yardımlaşma Kurumu'nun sermaye olarak kullanılmak üzere kesilen aidatlardan biriken para, bugüne kadar MEYAK Kanunu çıkmadığına göre, nerede kullanılmış, ne olmuştur

4 — Memur Yardımlaşma Kurumu'nun gerçekleşmesini bazı baskı gruplarının engellediği iddiaları vardır. Nitekim MEYAK Kanunu'nun 1971 Kasım ayına kadar çıkarılması, 1327 sayılı Kanunun açık bir emri iken bu tarihten sonra bir buçuk yıl daha geçtiği halde MEYAK Kanunu'nun çıkarılmamış olması, bu iddiaların doğruluğunu göstermemekte midir?.»

— DUYURU —

TÜTED HABERLER Gazetesi, bir süre yayınına ara vermek zorunda kaldı. Bunun nedeni, değiştirilen Dernekler Kanununa göre, Derneğimizin tüzüğünü hazırlamak için genel kurul yapılması zorunluluğu idi.

Yapılan çalışmalar sonucu genel kurul toplanmış ve gerekli tüzük değişikliklerini yapmıştır. Bu zaman zarfında yayın organımızın çıkmasına ara verilmiştir.

Yayın organımız bundan sonra daha güçlü bir şekilde teknik eleman sorununa eğilecek ve mücadelesini sonuna kadar sürdürecektir.

Elinizdeki bu sayı, 15 bin adet olarak basılmış ve Mimarlar Odası, Elektrik Mühendisleri Odası, Kimya Mühendisleri Odası, Maden Mühendisleri Odası, Metalurji Mühendisleri Odası, Gemi Mühendisleri Odası üyeleri ile Tüm Tekniker ve Yüksek Tekniker Cemiyeti ile Tüted Üyelerine gönderilmiştir.

Dayanışmanın bir gereği olarak her türlü katkılarınızı bekler, esenlikler dileriz.

TÜTED HABERLER

TÖB-DER GENEL KURULUNDA SENDİKA HAKKI İSTENDİ

ÖĞRETMEN KIYIMI YENİ BOYUTLARA ULAŞMIŞTIR

Töb-Der'in 3. olağanüstü kongresi 8 Temmuz günü yapılmış ve Dernek genel başkanı Ali Bozkurt özetle şunları söylemiştir :

«Örgütlenmemiz durmadan hızlı bir şekilde devam etmektedir. Anayasa ve yasalara aykırı hiçbir güç Atatürkçü ve devrimci öğretmenlerin örgütlenme hızını kesemeyecektir, hatta yavaşlatamayacaktır.

Danıştay kararlarının üzerinden beş dakika geçmeden aynı kişilere yeni yasa maddeleri uygulayarak hiç göreve başlatılmadan tekrar açığa alınmaktadır.

SENDİKALAŞMA VE DERNEKLER YASASI

1961 Anayasasının kamu personeline tanıdığı sendika kurma hakkı, bu personel tarafından yetersiz bulundu. Yetersiz görülürken de hak anayasa değişikliği ile şimdilik tarihe karıştı.

2 Aralık 1972 tarihinde yürürlüğe giren dernekler yasası kamu personeline dernek kuramamaları için gereken her şeyi getirmiştir. Yasanın yasak ve ceza getiren kısmı dernek kurma hakkını veren kısmından daha fazladır.

İşçi kuruluşları dernekler yasasının kendilerini bağlayan maddeleri değiştirilmezse genel greve gidecekleri kararını aldılar. Aslında sendika, toplu sözleşme ve grev hakkı olan kuruluşlar dernekler yasasından pek etkilenmezler. Öyle olduğu halde haklı olarak bu yasaya tahammül edememektedirler. Hiç bir yasal hakkı olmayan kamu personeli çağdaş örgüt anlayışına taban tabana zıt olan dernekler yasası karşısında elbetteki anayasal haklarını kullanacaklardır.

Türkiye'nin radyolarından sık sık dünyanın çeşitli yerlerindeki öğretmen sendikalarının toplu sözleşme ve grev haberlerini vermek ama Türkiye'nin öğretmenlerinden bu çağdaş örgüt hakkını esirgemek öğretmenlerle alay etmektir.

YOK ETME POLİTİKASINA KARŞI TEKNİKER ÖRGÜTLERİ DAYANIŞMA İÇİNDE ÇALIŞIYORLAR

Tüm Yüksek Tekniker ve Teknikerler Cemiyeti ile Türk Teknikerler Cemiyeti birleşerek Tekniker toplumu tek bir örgüte kavuştu.

12/5/1973 tarihinde yapılan genel kurul toplantısında yönetime İSMET SEFEROĞLU (Başkan), CİHAN HAMSİCİ (II. Başkan) RAUF ÇELİK (Genel Sekreter), FAHRİ DEMİRER (Genel Sayman), NİZAMETTİN GÜLLE (Üye), RAŞİT ESEN (Üye), ACAR COŞKUN (Üye) seçilmişlerdir.

Vazife taksiminden sonra örgütün ana hedefleri aşağıdaki şekilde saptamış, çalışmalara başlanmıştır.

1 — YETKİ VE SELAHİYETLERİN SAPTANMASI,

2 — TEKNİKERLERE DAYALI MÜHENDİSLİK OKULLARININ AÇILMASI VEYA BELLİ BİR MÜHENDİSLİK OKULUNA İNTİBAKI,

3 — ÜLKENİN İHTİYACI OLAN YÜKSEK TEKNİKER OKULLARININ BELLİ BÖLGELERDE AÇILMASI,

4 — (TÜTED) TÜM TEKNİK ELEMANLAR DERNEĞİ İLE BAĞIMIZIN KUVVETLENMESİ,

5 — BİZE KARŞI TUTARSIZ POLİTİKALARINI SÜRDÜREN ODALARLA MÜCADELE ETMEK, YANDAŞ ODALARLA DAYANIŞMA SÜRDÜRMEK,

6 — BAYINDIRLIK TALİMATNAMESİNİN İVEDİLİKLE DÜZELTİLMESİ,

7 — YAN ÖDEMELERDEKİ DENGESİZLİĞİN GİDERİLMESİ.

Tüted, başarılar diler.

Başyazı

GÜCÜMÜZ ve GÖREVİMİZ

(Baştarafı Sayfa 1'de)

Teknisyenleri, teknikerleri, mühendisleri, mimarları ve öteki teknik personeli şimdi çetin bir görev bekliyor : Mühendis ve mimar odalarına yönelmiş tehlikenin büsbütün atlatılmasının sözkonusu olmadığını, sendikal örgütlenme imkanlarının elden gitmesiyle büyük bir eksikliğin doğduğunu görerek, d a y a n ı ş m a y a, b i r l i ğ e, ö r g ü t l e n m e y e d a h a f a z l a ö n e m v e r m e k.

Ancak bu görevin —bütün zorluklarına rağmen— başarıyla yürütülmesi iledir ki, gücümüz anlamlı ve kalıcı olacaktır.

Ancak Türkiye'nin s o m u t t e k n i k s o r u n l a r'ını, bütünlüğü içinde, laf kalabalığına boğmadan araştırmak ve a n l a t m a k için uyumlu bir çalışma iledir ki, daha aydınlık günlere ulaşılmasına katkıda bulunabileceğiz.

Odaları ve öteki meslek kuruluşlarını plana, eşgüdüme ve somut sorunlarla ilgili somut çalışmaları artırmaya çağırıyoruz.

TÜTED HABERLER

MADEN MÜHENDİSLERİ ODASI TALU'YA TELGRAF ÇEKTİ

Sayın Naim Talû

Başbakan

Ankara

Ülkemizin en büyük projelerinden biri olup, gerçekleşmesi yıllar yılı beklenildikten sonra, Nisan 1973 yılında işletmeye açılan, Karadeniz Bakır tesislerinin çalışmadığı yolunda basında ve kamu oyunda bazı söylentiler yer almaktadır.

Tesisin işletme tenörünün dünya standartlarının üstünde tutulmasına rağmen, kısa vadede yüksek kârlar elde etmek gayesiyle; yeraltı kaynaklarımızın heba edildiği, yabancılara milyonlarca dolar verilerek yaptırılan projenin yanlış ve proses seçiminin hatalı olduğu, tesiste eksik ünitelerin bulunduğu şeklindeki bu söylentiler halkımızın haklı kuşkularını doğurmaktadır.

Ayrıca bu hataları kamu oyundan gizlemek için Küre ve Murgul'un en yüksek tenörlü cevherlerinin tesise verildiği halde tesisin randımanlı çalıştırılamadığı da söylentiler arasındadır.

Ülkemiz ekonomisini çok yakından ilgilendiren ve sanayileşme çabalarını geniş ölçüde etkileyecek olan bu durumun bir an önce açıklığa kavuşturulması yolunda gerekli çalışmaların yapılmasını diler, sorunun çözümünde yardımcı olacağımızı tüm Türk Maden Mühendisleri adına arzederiz.

Maden Mühendisleri

Odası

Yönetim Kurulu

HAYAT PAHALILIĞI 0/0 50 ARTTI

(Baştarafı Sayfa 1'de)

PERSONEL KANUNUNUN AÇIK HÜKMÜNE GÖRE KATSAYI 12'YE ÇIKARILMALIDIR.

Yandaki tablodan da görülebileceği gibi Nisan 1973 de 151.44 de varmış olan geçinme indeksi (Mart 1970 = 100) karşısında kamu personelinin eline geçen paranın 1970 Martındaki satınalma gücünü koruyabilmesi için katsayının 10'un üzerinde olması (1.51X7=10.57) gerekmektedir.

Yazımızın başına aldığımız Personel Kanunu gerekçesindeki «memurların artan fiatlar karşısında gerçek gelirlerini koruyabilmesi» ve «artan millî gelirden kendilerine düşen payı alabilmesi» sözleri basit bir aldatmaca değilse, katsayının bugün 11, fiat artışlarındaki hızın düşmesi için yakın gelecekte geçerli bir umut olmadığına göre Mart 1974'e kadar bugünkü artışlar doğrultusunda % 15 bir artış varsayarsak, önümüzdeki bütçede en az 12 olması gereği ortaya çıkmaktadır.

BÜTÜN KAMU PERSONELİ KURULUŞLARINI ORTAK MÜCADELEYE ÇAĞIRIYORUZ.

Sendikalaşma hakları ellerinden alınan kamu personelinin, artan hayat pahalılığına karşı insanca yaşama koşullarını korumada kısa dönemdeki en önemli olanaklar Personel Kanununun memurlar yararına tek maddesi olan 55. maddesindeki katsayı uygulamasıdır.

Açıktır ki, fiat artışlarından yarar olan bu artışlarla ülkede yaratılan değerin ücretlere giden payını dolaylı olarak kısıp kendi paylarına aktaran, işçilerin toplu sözleşme haklarını kısıtlamak isteyen tekelci sermaye çevreleri ve bütün icraatları ile onların yanında olduklarını ilan eden hükümetler bu uygulamayı istemiyeceklerdir. Çalışanların bütün hakları gibi Personel Kanununun kamu personeline tanıdığı bu hakta ancak ortak mücadele ile elde edilebilecektir.

TÜTED olarak bütün kamu personeli kuruluşlarını, kamu personelinin emeklerinin gerçek karşılığını elde edebilme olanaklarına ancak toplu sözleşme ve grev hakları ile kavuşabileceklerini unutmadan ve bu demokratik haklar için verilen mücadeleden geri kalmadan, Personel Kanununun 55. maddesinin açık hükmünün uygulanması ve katsayının 12 olması için ortak çabaya çağırırız.

TÜTED HABERLER

EĞİTİM SORUNU ve TEKNİK EĞİTİM

«Bugün dünyada eğitim harcamalarında görülen oran artışı silahlanma oranındaki artıştan daha yüksektir.» Birçok ülkede eğitim seferberliği ilân edilmekte, yeni eğitim yöntemleri araştırılıp, uygulanmaktadır. Dünyada bunlar olup biterken Türkiye'de yeni eğitsel yöntemler geliştirmek bir yana, eski, kalıplaşmış yöntemler dahi devam ettirilemiyor, bir eğitim anarşisi sürüp gidiyor. Binlerce genç üniversiteye giremiyor, girenlerse kalıplaşmış bir eğitim düzeninin dişlileri arasında eziliyor. Bu bakımdan her sene üniversite sınav sorularının yarattığı olaylara şaşmamak gerekir.

Eğitim kendi başına, soyut birşey değildir. Eğitim ne için eğitim yapıldığı sorunu ile sıkı sıkıya ilgilidir. Zaten sorunlar biribirleri ile ilişkili olduğu içindir ki, çarpıklıkların sürüp gittiği bir düzenden, olumlu bir eğitim programı, reformu beklemek saçma olur. Bu yazıda sadece çarpık düzenin, çarpık eğitim programı —ya da programsızlığı— eleştirilmeye çalışılacaktır.

Her ülke, kendi ülkesi koşulları ile ilişkili, ülke ihtiyaçlarını, teknolojik hedefleri, tekniğin yeni olanaklarını göz önünde tutarak düzenli bir eğitim programı hazırlar. Kapitalist ülkelerde hazırlanan plânlar ile sosyalist ülkelerde hazırlanan plânlar biribirlerinden temelde farklıdır. Az gelişmiş ülkelerin çoğunda ülke şartlarını düşünmeden, ithal malı, çoğu zaman biribirleri ile çelişkili programlar hazırlama eğilimi vardır. Türkiye'de ise eğitimin detaylı plânlar. yeni yöntemler, düşünülerek hazırlandığını, uygulandığını hiç kimse iddia edemez.

Eğitim programlarının düzenin ihtiyaçlarına göre hazırlandığını belirtmiştik. Örneğin iş-bölümünün had safhaya vardığı gelişmiş kapitalist toplumlarda eğitim programları Tekellerin istekleri göz önünde bulundurularak geliştirilir. Tekellerin çeşitli konularda, konuyu en iyi şekilde bilen uzmanlara ihtiyacı vardır. Bu ihtiyaca göre yetiştirilmiş uzmanlar; tekellerin problemlerini çözebilir ve gerçekten konularında başarılı olabilir, fakat böylesine bir eğitim, genel olarak halkın entellektüel düzeyini düşürür, kişileri basit, zaman zaman adi zevkleri olan, tek yönlü şartlandırılmış bireyler yapar. Sonuç olarak ileriye giden, gelişen, tekellerdir, bunalıma sürüklenen ise toplumdur.

Sorun bazı ülkelerde daha başka açılardan ele alınmaktadır. Genel olarak hedef kişiyi değişik koşullara uyabilen, eğitimin sürekliliğini anlamış, tek yönlü olmaktan kurtulmuş insanlar haline getirebilmektir. Çalışanların yetiştirilmesine, meslek uzmanlığına, bilimsel ve teknik ilerlemeye yönelen teknokratik biçimlerin benimsenmesi sorunu ise yukardaki genel amaç göz önünde tutularak halledilmeye çalışılmaktadır. Bu ise ancak politeknik eğitim ile mümkündür. Böylesine bir eğitim entellektüel seviyesi yüksek, yeteneklerini bilen, geliştirebilen, tek yönlü olmaktan kurtulmuş insanlar yaratacaktır.

Eğitim, okul öncesinden başlayıp, insanın tüm yaşamı boyunca devam etmelidir. İnsan bilinçli yada bilinçsiz sürekli kendini eğitir. Eğitim, durağan, okul duvarları arasına sıkışıp kalmış, kalıplaşmış olarak düşünülemez. Gerçek halk sorunlarından, ihtiyaçlardan kaynaklanan bir süreçtir. Önemli olan durağan bir kurumu devam ettirmek değil, kişileri araştırmaya, değişik koşullara, teknik yeniliklere uyabilmeye hazırlamaktır. Biz de sık sık sanıldığı gibi eğitim yalnız ve yalnız okullarda yapılmaz. Okul, gerçek yaşam, okul dışı eğitim bir araya gelip, kaynaştıkları zaman gerçek bir eğitim oluşabilir.

Öğretmenlere «sınıfta kalmış öğrenci» gözü ile bakmak, onların kendilerini geliştirmelerini çeşitli yollarla baltalamak sadece eğitimde değil, bir çok yerde toplumu çıkmaza sokacaktır.

Özel olarak teknik eğitim düşünüldüğünde, Türkiye'de teknik öğretimin; ülke ve üretim koşulları, teknolojik problemler göz önüne alınarak yapıldığını söylemek çok yanlış olacaktır. Çarpık bir sanayileşmenin süregeldiği Türkiye'de öğrenim ve kalkınma stratejisi arasında hiç bir paralellik kurulamamıştır. Montaj sanayinin istediği teknik eleman ile üniversitelerde yetiştirilmek istenen, ayni şey değildir. Türkiye'de, . dışa bağımlı tekeller, lisan bilen, pratik konularda uzmanlaşmış, yalnız mühendislik değil, ayni zamanda beşerıgânlık yapabilecek teknik elemanlar istemektedirler. Üniversitelerde ise teoriyi fazlaca bilen, üretime dönük mühendis yetiştirilmek istenmektedir. Bu ise bir çelişki yaratmakta, genellikle ücret sorunları ile birleşerek teknik elemanları yurt dışına kaçırmaktadır. Teknik okullarda uygulanan eğitim yöntemlerinin çok farklı oluşu da çeşitli problemler doğurmaktadır. Farklı ülkelerden ithal edilen eğitim programları teknik elemanlar arasında kargaşalığa sebep olmaktadır. Eğitimin sadece okullarda olabileceğini düşünen üniversite yetkilileri, ilerisi için öğrenciyi yeteri kadar hazırlayamamaktadır. Firmalar ile üniversiteler arasında ilişki kurulamaması, montaja yönelik firmaların araştırma, yayın merkezlerinin olmaması teknik öğretimin eksik kalmasını yaratmaktadır. Devlet kurumlarının teknik eleman ihtiyaçlarını ayarlayamamaları mühendislere mühendislik dışında herşey yaptırtmaktadır.

Bütün bunlara çözüm olarak getirilmek istenen, çok sayıda teknik okul açarak, teknik elemana olan ihtiyacı karşılamaktır. Gençlerin yeteneklerine göre üniversiteye giremedikleri, aşağı sınıflardan gelen öğrencilerin oranının, yüksek sınıflardan gelenlerden çok düşük olduğu bir toplumda, sadece okul açmak, gerekli öğretim kadrosunu, araç gereçleri, öğrenci isteklerini ve en önemlisi üretim ile teknik eğitim arasındaki ilişkileri unutmak, yeterli düzeyde teknik eleman yetiştirilmesini önleyecektir. Yüksek öğrenimin paralı olması ise, bütün bunlar düşünüldüğünde; genel olarak eğitime, özel olarak da teknik eğitime zarar getirecektir.

Sonuç olarak diyebiliriz ki, Türkiye'deki eğitim kargaşalığını çözmek için hiçbir olumlu çaba gösterilmemektedir. Genel olarak eğitim sorununun çözülemediği bir ortamda özel olarak teknik eğitim sorununun çözüleceğini sanmak yanlıştır. Uygulanacağı iddia olunan eğitim reformları ise, toplumda köklü değişiklikler olmadan eğitim sorunumuzu kesinlikle çözemeyecektir.

TÜTED HABERLER

Yeni Üniversiteler Kanununa göre şimdide öğrenci kıyımı başlıyor

Beşbin üniversite öğrencisinin kaydı silinecek

İçel Bağımsız Milletvekili Celâl Kargılı, dün bir demeç vererek yeni Üniversiteler Kanununa göre 4 yıllık fakültelerde 8 yılı, 6 yıllık Fakültelerde de 11 yılı doldurmuş yüksek tahsil öğrencilerinin kayıtlarının silinmek üzere fakültelerce hazırlıklara başlandığını bildirmiş, bu durumda 5 bin öğrencinin kıyım'a uğrayacaklarını öne sürmüştür.

Kargılı, bu «kıyım» gerçekleştirildiği takdirde, kanunların makable şamil olması gibi bir durumun doğacağını, bu uygulama karşısında da yıllarca önce üniversiteyi bu sürelerin sonrasında bitirmiş kimselerin diplomalarını da iptal edilmesi gerekeceğini söyleyen Kargılı şöyle demiştir :

«Kanun bu şekilde geçmişte kazanılmış hakların ortadan kaldırıldığına göre, aynı şekilde bu kanunun uygulamaya geçmesinden yıllar önce de kanunda tanınan süreleri aşarak yüksek öğrenimlerini tamamlamış vatandaşların diplomalarının iptal edilmesi gerektiği hususu ortaya çıkmış bulunmaktadır. Bu durum karşısında halen doktorluk, avukatlık, hakimlik, mühendislik, idarecilik, ve öğretim üyeliği gibi işler yapan vatandaşlar ile bu kanunun çıkmasına oy veren çok sayıda parlamenterinde bu kanunun kapsamına girdikleri gerekçesiyle derhal diplomalarının iptal edilmesi gerekmektedir.

Bu kanunu uygulamaya koymak, Türkiye'de tüm hukuk, idare, eğitim ve bilim anlayışını temelden ters yüz etmektir.»

tüted HABERLER

Tüm Teknik Elemanlar Derneği Aylık Yayın Organı

Sahibi ve sorumlu Yönetmeni TÜTED adına İLHAN BAYSAL Haberleşme Adresi : Konur Sokak 4/1 Yenişehir — ANKARA Fiyatı 25 Kuruş Dizgi ve Baskı Nüve Matbaası Tel : 12 91 74 — ANKARA

Sayın : ....

Adres : ....